

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo zaštite okoliša
i zelene tranzicije

**Pregled podataka o gospodarenju
otpadom koji sadrži PCB za
razdoblje od 2023. do listopada
2024. godine**

KLASA: 351-02/24-75/26

URBROJ: 517-12-1-3-1-24-1

Pregled podataka o gospodarenju otpadom koji sadrži PCB za razdoblje od 2023. do listopada 2024. godine

Autor:

Vibor Bulat

Autor fotografije na naslovnici:

Vibor Bulat

Zagreb, prosinac 2024.

Ministarstvo okoliša i zelene tranzicije, Radnička cesta 80/7, 10000 Zagreb, Hrvatska

Sadržaj

1. Uvod	2
2. Zakonodavni okvir	4
3. Prikupljanje podataka	6
3.1. Klasifikacija podataka koji sadrže PCB	7
4. Provedene aktivnosti ažuriranja i dopunjavanja podataka PCB Inventara	8
4.1. Provedene aktivnosti u 2023. godini	8
4.2. Provedene aktivnosti od siječnja 2024. do listopada 2024. godine.....	8
5. Status provedbe Pravilnika za razdoblje od 2008. do listopada 2024. godine	11
5.1. PCB oprema	11
5.2. Ostali predmeti, materijali ili tekućine koje sadrže ili su onečišćene PCB-om	12
6. Zaključak	13

1. Uvod

Početni popis posjednika i pripadajuće opreme koja sadrži PCB-e (u daljnjem tekstu: Inventar), temeljen je na izvješću „Izrada inventara polikloriranih bifenila (PCB)” iz srpnja 2009. godine koju je izradio Hrvatski centar za čistiju proizvodnju¹. Inventarom je utvrđeno 75 posjednika, a ukupna masa prijavljene PCB opreme procijenjena je tada na 663 tone.

Prva godišnja izvješća i podatke od strane obveznika Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije (u daljnjem tekstu: MZOZT) je počelo zaprimati nakon uspostave početnog Inventara. Trenutno je na snazi Pravilnik o gospodarenju polikloriranim bifenilima i polikloriranim terfenilima (NN 54/2023, u daljnjem tekstu: Pravilnik)² temeljem kojeg MZOZT ima obvezu vođenja podataka o posjednicima koji imaju opremu koja sadrži poliklorirane bifenile i poliklorirane terfenile (u daljnjem tekstu: PCB), opremi koja sadrži PCB, planovima dekontaminacije i/ili zbrinjavanja opreme, o dekontaminiranom/zbrinutom otpadnom PCB-u te obvezu izrade izvješća o provedbi ovoga Pravilnika. Godišnja izvješća o provedbi Pravilnika sadržana su u godišnjim Pregledima podataka o gospodarenju otpadom koji sadrži PCB (u daljnjem tekstu: Pregled)³. Time se početni Inventar iz 2009. godine kontinuirano ažurira i dopunjava godišnjim podacima prikupljenim temeljem Pravilnika, podacima koje su posjednici dostavili temeljem dopisa i požurnica koje je slao MZOZT, podataka temeljem kontakata MZOZT sa posjednicima telefonski i putem mail-a, podacima iz MZOZT Informacijskog sustava gospodarenja otpadom⁴ te prikupljanjem podataka direktno s terena od djelatnika Državnog inspektorata Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: DIRH) tijekom inspekcijskih nadzora.

Radi unaprjeđenja kvalitete podataka, tijekom 2023. godine DIRH je u suradnji s MZOZT-om, proveo nadzor posjednika odnosno tvrtki koje su u stečaju ili koje su bile brisane iz sudskog registra. Također, u 2023. godini MZOZT je sve posjednike dopisom obavijestio da svu svoju opremu trebaju dekontaminirati i/ili zbrinuti što je prije moguće, a najkasnije do kraja prvog tromjesečja 2025. godine te je zatražena i dostava očitovanja za navedene aktivnosti⁵. Unaprjeđenje kvalitete podataka, suradnjom DIRH-a i MZOZT, nastavljeno je i u 2024. godini

¹ Naručitelj izvještaja bilo je Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva–danas Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije

² Prvi Pravilnik o gospodarenju polikloriranim bifenilima i polikloriranim terfenilima (NN 105/2008) stupio je na snagu u rujnu 2008. godine, a prestao je važiti u kolovozu 2014. godine kada je na snagu stupio Pravilnik o gospodarenju polikloriranim bifenilima i polikloriranim terfenilima (NN 103/2014). U svibnju 2023. godine stupio je na snagu novi Pravilnik o gospodarenju polikloriranim bifenilima i polikloriranim terfenilima (NN 54/2023) čime je dotadašnji Pravilnik (NN 103/2014) prestao važiti.

³ <https://isgo-portal.mingor.hr/hr/izvjesca-posebne-kategorije-otpada>

⁴ Registar onečišćavanja okoliša (ROO) i prekogranični promet otpada

⁵ Dopisom od 27. prosinca 2023. godine obaviješteni su svi posjednici da svu svoju opremu trebaju dekontaminirati i/ili zbrinuti što je prije moguće, a najkasnije do kraja prvog tromjesečja 2025. godine.

kada su se istovremeno provodile i aktivnosti Akcijskog plana za unaprjeđenje provedbe pravnih instrumenata Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (dalje u tekstu: OECD) iz područja rada odbora za kemikalije i biotehnologiju OECD-a (dalje u tekstu: Akcijski plan)⁶. Nositelj Akcijskog plana je Ministarstvo zdravstva dok je MZOZT bio dužan provesti aktivnosti Akcijskog plana vezano za pravni instrument OECD/LEGAL/0230 (Odluka-Preporuka Vijeća o daljnjim mjerama zaštite okoliša kontrolom polikloriranih bifenila). MZOZT je do zaključenja ovog izvješća, do listopada 2024. godine, proveo sve aktivnosti planirane za prva tri kvartala 2024. godine⁷.

Obzirom na to da RH nema odgovarajućih postrojenja za obradu otpadnog PCB-a⁸ isti se mora izvoziti na obradu izvan države. Sukladno navedenom, u Inventaru se PCB oprema i ostali predmeti, materijali ili tekućine koje sadrže ili su onečišćene PCB-om evidentiraju kao zbrinuti nakon što su izvezeni na obradu izvan RH. U Inventaru se pod zbrinutom PCB opremom vodi i ona oprema koja je dekontaminirana.

Usljed provedenih aktivnosti DIRH-a u suradnji s MZOZT-om tijekom 2023. i 2024. godine, utvrđeno je da količina PCB opreme u RH u listopadu 2024. godine iznosi 628,03 tone, a ne 737,28 tona kako se je vodilo u PCB Inventaru do prosinca 2022. godine.

U razdoblju od 2008. do listopada 2024. godine od ukupno 628,03 tona evidentirane PCB opreme zbrinuto je 566,17 tona, a nezbrinuto je još 61,86 tona. Od 61,86 tona nezbrinute PCB opreme 40,29 tona predano je na zbrinjavanje ovlaštenim osobama u RH - sakupljačima i čeka se izvoz, a za 21,57 tona je dostavljen Plan zbrinjavanja.

Nadalje, u razdoblju od 2008. do listopada 2024. godine zbrinuto je ukupno 75,70 tona otpadnih predmeta, materijala ili tekućina koje sadrže ili su onečišćene PCB-om. U razdoblju od siječnja 2022. godine pa do listopada 2024. godine predano je na zbrinjavanje ovlaštenim osobama u RH – sakupljačima ukupno 0,90 tona tekućina koje sadrže ili su onečišćene PCB-om i čeka se izvoz.

⁶ NN 38/2024.

⁷ I. kvartal 2024.: Zaprimljena očitovanja posjednika s priloženim planom dekontaminacije ili zbrinjavanja oprema; II. Kvartal 2024.: Proveden inspekcijski nadzor kod posjednika koji nisu dostavili očitovanje s priloženim planom dekontaminacije/zbrinjavanja opreme i postupanje inspekcije naređivanjem mjere uklanjanja i zbrinjavanja PCB oprema; III. kvartal 2024.: DIRH je u MZOZT dostavio izvješće o provedbi nadzora posjednika PCB opreme iz Akcijskog plana. MZOZT je izradio izvješće o gospodarenju otpadom koji sadrži PCB na temelju dostavljenih podataka posjednika i DIRH-a.

⁸ Otpadni PCB je svaki PCB koji predstavlja otpad u smislu Zakona o gospodarenju otpadom (NN 84/2021, NN 142/2023-Odluka USRH). U otpadni PCB ubraja se i PCB u opremi koja je namijenjena zbrinjavanju te bilo koji otpadni predmet, oprema, materijal ili tekućina koji sadrži ili je onečišćen PCB-om.

2. Zakonodavni okvir

Obveze vezano za gospodarenje opremom koja sadrži PCB u RH, osim Pravilnikom, propisane su i Zakonom o gospodarenju otpadom (NN 84/2021, 142/2023-Odluka USRH, u daljnjem tekstu: Zakon), Pravilnikom o gospodarenju otpadom (NN 106/2022), Zakonom o potvrđivanju Stockholmske konvencije o postojanim organskim onečišćujućim tvarima (NN-MU 11/2006, u daljnjem tekstu: Stockholmska konvencija)⁹, Odlukom o donošenju Akcijskog plana za unaprjeđenje provedbe pravnih instrumenata Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (NN 38/2024)¹⁰ te Uredbom (EU) 2019/1021 Europskog Parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o postojanim organskim onečišćujućim tvarima¹¹ (SL L 169/45, 25. 6. 2019.) (u daljnjem tekstu: Uredba 2019/1021)¹² koja je stupila na snagu u svibnju 2020. donošenjem Zakona o provedbi Uredbe (EU) 2019/1021 o postojanim organskim onečišćujućim tvarima (NN 54/2020, u daljnjem tekstu: Zakon o provedbi POPs Uredbe)¹³.

Pravilnikom je u hrvatsko zakonodavstvo prenesena Direktiva 96/59/EZ od 16. rujna 1996. o zbrinjavanju polikloriranih bifenila i polikloriranih terfenila (PCB/PCT) (SL L 243, 24. 9. 1996.) (u daljnjem tekstu: Direktiva 96/59/EZ).

Oprema koja sadrži PCB je svaka oprema i uređaj koji sadrže ili su sadržavali PCB (npr. transformatori, kondenzatori, spremnici koji sadrže rezidualni PCB i slično), a nisu dekontaminirani¹⁴. S takvom opremom koja može sadržavati PCB postupa se kao da sadrži PCB, osim ako se opravdano pretpostavlja suprotno na temelju dokumentacije o njezinoj proizvodnji i održavanju i/ili kad se analizom akreditiranog laboratorija dokaže da oprema ne sadrži PCB. PCB su postojane organske onečišćujuće tvari i uvrštene su u Dodatke A i C Stockholmske konvencije.

Pravilnik propisuje zabrane i ograničenja kao i svako drugo obvezno postupanje s PCB-ima i otpadnim PCB-ima uključujući dekontaminaciju opreme koja sadrži PCB i zbrinjavanje

⁹ Konvencija je stupila na snagu u odnosu na RH 30. travnja 2007. godine (NN-MU 02/2007)

¹⁰ Vlada RH je na 296. sjednici održanoj 28. ožujka 2024. godine donijela Odluku o donošenju Akcijskog plana za unaprjeđenje provedbe pravnih instrumenata Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (dalje u tekstu: OECD) iz područja rada odbora za kemikalije i biotehnologiju OECD-a (dalje u tekstu: Akcijski plan) kako bi se povećala usklađenost RH s određenim pravnim instrumentima OECD-a i unaprijedila njihova provedba. Odluka je objavljena u NN 38/2024. Dio Akcijskog plana odnosi se na pravni instrument OECD/LEGAL/0230 (Odluka-Preporuka Vijeća o daljnjim mjerama zaštite okoliša kontrolom polikloriranih bifenila). Nositelj Akcijskog plana je Ministarstvo zdravstva dok je MZOZT bio dužan provesti aktivnosti Akcijskog plana vezano za pravni instrument OECD/LEGAL/0230 (Odluka-Preporuka Vijeća o daljnjim mjerama zaštite okoliša kontrolom polikloriranih bifenila)

¹¹ Postojane organske onečišćujuće tvari (POPs-ovi, eng. *Persistent Organic Pollutants*)

¹² Stupanjem na snagu nove POPs Uredbe 2019/2021 u lipnju 2019. godine, prestala je važiti dotadašnja POPs Uredba 850/2004

¹³ POPs Uredba je na razini EU temeljni provedbeni propis za Stockholmsku konvenciju i Protokol o POPs-ovima.

¹⁴ Dekontaminacija je svaki postupak kojim se omogućava da se oprema, građevine, materijali, tekućine ili neke druge tvari onečišćene PCB-om ponovno uporabe, recikliraju i/ili zbrinu u sigurnim uvjetima, što može uključivati zamjenu PCB-a odgovarajućim tekućinama koje ne sadrže PCB

otpadnih PCB-a¹⁵ kako bi se PCB-i u potpunosti uklonili zbog opasnosti koje predstavljaju za okoliš i ljudsko zdravlje te se Pravilnikom propisuje i obveza izvješćivanja Europske komisije sukladno Direktivi 96/59/EZ i Uredbi 2019/1021.

Sukladno st. 1. čl. 23. Pravilnika, oprema s volumenom PCB-a većim od 5 dm³ i u njoj sadržani PCB-i, koji su predmet popisa iz članka 7. ovoga Pravilnika morali su se dekontaminirati i/ili zbrinuti do 31. prosinca 2010. godine. Čl. 11. Pravilnika, od krajnjeg roka 2010. godine izuzeti su transformatori i druga oprema kod kojih je maseni udio PCB-a u tekućini između 0,05 % i 0,005 % masenog udjela PCB-a te se navedeno mora dekontaminirati na način propisan točkama 2., 3. i 4. stavka 1. ovoga članka i/ili zbrinuti na kraju njihova radno korisnog vijeka. St. 2. čl. 23. Pravilnika, međutim, zahtijeva da se oprema koja sadrži PCB u koncentraciji većoj od 0,005 % PCB-a i volumenu većem od 0,05 dm³, mora ukloniti iz upotrebe što je prije moguće, ali najkasnije do 31. prosinca 2025. godine. Također, st. 3. čl. 23. Pravilnika propisuje da je održivo gospodarenje otpadnom tekućinom koja sadrži PCB i opremom onečišćenom PCB-om sa sadržajem PCB-a većim od 0,005 % potrebno postići što je prije moguće, no najkasnije do 31. prosinca 2028. godine.

Opis konkretnih mjera i aktivnosti koje je potrebno provesti u cilju ispunjenja svih obveza koje se odnose na upravljanje PCB-om u RH sadržane su u Nacionalnom planu za provedbu Stocholmske konvencije o postojanim organskim onečišćujućim tvarima u RH¹⁶.

¹⁵ Zbrinjavanje PCB-a je svaki postupak zbrinjavanja propisan Zakonom pod oznakama D8, D9, D10, D12 primjenjivo u sigurnom, dubinskom, podzemnom skladištenju u suhim stjenovitim formacijama za opremu koja sadrži PCB-e i otpadne PCB-e koji se ne mogu dekontaminirati ili D15

¹⁶ Više podataka o Stockholmskoj konvenciji dostupno je na službenim stranicama Konvencije (<http://www.pops.int/>) te na mrežnim stranicama Ministarstva na poveznici: <https://mingor.gov.hr/o-ministarstvu-1065/djelokrug/uprava-za-klimatske-aktivnosti-1879/zrak/postojane-organske-oneciscujuce-tvari/1314>

3. Prikupljanje podataka

MZOZT kontinuirano ažurira i dopunjava podatke Inventara godišnjim podacima prikupljenim temeljem Pravilnika, podacima koje su posjednici dostavili temeljem dopisa i požurnica koje je slao MZOZT, podataka temeljem kontakata MZOZT-a sa posjednicima telefonski i putem elektroničke pošte, podacima iz MZOZT Informacijskog sustava gospodarenja otpadom¹⁷ te prikupljanjem podataka direktno s terena od djelatnika DIRH-a tijekom inspekcijskih nadzora. Uz navedeno, tijekom 2023. i 2024. godine bilježi se i suradnja MZOZT-a i DIRH-a u cilju unaprijeđenja kvalitete podataka o PCB opremi i provođenja aktivnosti sukladno Akcijskom planu¹⁸.

Prema Pravilniku¹⁹ MZOZT ima obvezu izrade godišnjih izvješća o provedbi o ovog Pravilnika²⁰.

Obveze posjednika opreme s volumenom PCB-a većim od 5 dm³ i u njoj sadržanih PCB-a propisane su poglavljima III. Pravilnika. Posjednik opreme dužan je popisati i prijaviti PCB opremu u MZOZT putem propisanih obrazaca²¹ iz priloga Pravilnika. Posjednik je dužan osigurati dekontaminaciju i/ili zbrinjavanje PCB-a, otpadnih PCB-a i opreme koja sadrži PCB i njihovu daljnju predaju osobama ovlaštenim za preuzimanje, sukladno odredbama ovoga Pravilnika.

Obaveze osobe koja posjeduje dozvolu za gospodarenje opasnim otpadom propisane su čl. 19. Pravilnika. Osoba koja posjeduje dozvolu za gospodarenje otpadom dužna je dostaviti u MZOZT godišnje izvješće o dekontaminiranom/zbrinutom otpadnom PCB-u i opremi koja sadrži PCB do 31. ožujka tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu²².

Također, godišnji podaci o postupanju s otpadnim PCB-em dostavljaju se u bazu Registar onečišćavanja okoliša (baza ROO)²³, koju vodi MZOZT, ako je premašena granična vrijednost

¹⁷ Godišnje izvješće o dekontaminiranom/zbrinutom PCB-u, Registar onečišćavanja okoliša (ROO) i prekogranični promet otpada

¹⁸ Akcijski plan sadrži hodogram aktivnosti MZOZT u suradnji s DIRH-om, a nalazi se u dijelu koji se odnosi na OECD/LEGAL/0230 (Odluka-Preporuka Vijeća o daljnjim mjerama zaštite okoliša kontrolom polikloriranih bifenila) – pogledati na internetskoj poveznici: <https://zdravlje.gov.hr/UserDocsImages/2024%20Objave/Akcijski%20plan%20za%20unaprije%20provedbe%20OECD%20pravnih%20instrumenata%20iz%20podru%20C4%8Dja%20rada%20CBC%20Odbora.pdf>.

¹⁹ Čl. 22. Pravilnika

²⁰ Godišnja izvješća MZOZT-a dostupna su a mrežnoj poveznici: <https://isgo-portal.mingor.hr/hr/izvjesca-posebne-kategorije-otpada>

²¹ Obrasci iz Dodatka Pravilnika: Obrazac za registraciju posjednika oprema koja sadrži PCB (Obrazac PCB-1) iz Priloga 1.; Obrazac za opis oprema koja sadrži PCB (Obrazac PCB-2) iz Priloga 2.; Oznaka za dekontaminiranu opremu koja sadrži PCB-e iz Priloga 3. ; Obrazac za prijavu PCB oprema koja je dekontaminirana/zbrinuta (Obrazac PCB-3). MZOZT je izradio i elektroničku verziju obrazaca, a isti su raspoloživi na mrežnim stranicama MZOZT-a – poveznica: <https://www.haop.hr/hr/tematska-podrucja/otpad-registri-oneciscavanja-i-ostali-sektorski-pritisci/gospodarenje-otpadom-6>

²² St. 4 čl. 21. Pravilnika

²³ Propisano Pravilnikom o registru onečišćavanja okoliša (NN 3/2022)

propisana Pravilnikom o registru onečišćavanja okoliša (NN 3/2022)²⁴. Privremeno skladištenje PCB-a, otpadnih PCB-a ili opreme koja sadrži PCB, sukladno Pravilniku, ne dozvoljava se duže od 12 mjeseci prije postupka dekontaminacije ili postupaka zbrinjavanja.

U RH nema odgovarajućih postrojenja za obradu otpadnog PCB-a te se on mora izvoziti na obradu izvan države. Ovlaštene tvrtke nakon dobivanja pisanog rješenja od MZOZT-a, sakupljeni otpad izvoze izvan RH²⁵.

3.1. Klasifikacija podataka koji sadrže PCB

Prema Katalogu otpada u Dodatku X. Pravilnika o gospodarenju otpadom (NN 106/2022, u daljnjem tekstu Katalog otpada) u otpadni PCB ubrajaju se ključni brojevi otpada navedeni u tablici 1.

Preporuka je otpad koji sadrži PCB svakako razvrstati pod ključni broj otpada koji u svom naziva ima opis da je onečišćen ili da sadrži PCB.

Tablica 1. Prikaz ključnih brojeva otpada koji sadrže PCB

Ključni broj otpada	Naziv otpada
13 01 01*	hidraulična ulja koja sadrže poliklorirane bifenile (PCB)
13 03 01*	izolacijska ulja ili ulja za prijenos topline koja sadrže PCB-e
15 01 10*	ambalaža koja sadrži ostatke opasnih tvari ili je onečišćena opasnim tvarima
15 02 02*	apsorbensi, filterski materijali (uključujući filtere za ulje koji nisu specificirani na drugi način), tkanine i sredstva za za brisanje i upijanje i zaštitna odjeća, onečišćeni opasnim tvarima
16 01 09*	komponente koje sadrže PCB-e
16 02 09*	transformatori i kondenzatori koji sadrže PCB-e
16 02 10*	odbačena oprema koja sadrži PCB-e ili je onečišćena istima, a nije navedena pod 16 02 09
16 02 15*	opasne komponente izvađene iz odbačene opreme
17 04 10*	kabelski vodiči koji sadrže ulje, ugljeni katran i druge opasne tvari
17 05 03*	zemlja i kamenje koji sadrže opasne tvari
17 09 02*	građevinski otpad i otpad od rušenja koji sadrži poliklorirane bifenile (PCB) (npr. sredstva za brtvljenje koja sadrže PCB-e, podne obloge na bazi smola koje sadrže PCB-e, nepropusni prozorski elementi od izostakla koji sadrže PCB-e, kondenzatori koji sadrže PCB-e)

²⁴ Prema čl. 3. (st.1.) Pravilnika obveznici dostave podataka o nastajanju otpada u ROO su proizvođači/posjednici otpada tj. organizacijska jedinica koja na lokaciji proizvodi i/ili prenosi s lokacije opasni otpad u ukupnoj količini većoj od ili jednakoj 0,5 tona godišnje i/ili neopasni otpad u ukupnoj količini većoj od ili jednakoj 20 tona godišnje.

²⁵ Izvoz se provodi u skladu s procedurom prema Baselskoj Konvenciji o nadzoru prekograničnog prometa opasnog otpada i njegovu odlaganju (NN-MU 3/94) i Uredbi (EZ-a) br. 1013/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o otpremi pošiljaka sukladno članku 118. Zakona.

Ključni broj otpada	Naziv otpada
19 02 08*	tekući gorivi otpad koji sadrži opasne tvari
19 02 09*	kruti gorivi otpad koji sadrži opasne tvari
19 10 03*	pahuljasta frakcija i prašina, koja sadrži opasne tvari
19 12 06*	drvo koje sadrži opasne tvari
19 12 11*	ostali otpad (uključujući mješavine materijala) od mehaničke obrade otpada, koji sadrži opasne tvari
19 13 01*	kruti otpad nastao pri remedijaciji tla koji sadrži opasne tvari
20 01 35*	odbačena električna i elektronička oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23, koja sadrži opasne komponente
20 01 37*	drvo koje sadrži opasne tvari
20 03 07	glomazni otpad

Izvor: Katalog otpada

4. Provedene aktivnosti ažuriranja i dopunjavanja podataka PCB Inventara

4.1. Provedene aktivnosti u 2023. godini

- ✓ Prikupljanje podataka sukladno obvezama navedenim u poglavlju 3. ovog Pregleda
- ✓ Izrađeno i objavljeno izvješće *Pregled podataka o gospodarenju otpadom koji sadrži PCB za 2022. godinu* na mrežnoj stranici MZOZT / Zavod za zaštitu okoliša i prirode²⁶
- ✓ Sastanak predstavnika MZOZT-a s predstavnicima DIRH-a
- ✓ U tvrtkama koje su u stečaju ili koje su bile brisane iz sudskog registra proveden je inspeksijski nadzor koji je provodio DIRH u suradnji s MZOZT-om
- ✓ MZOZT je dopisom od 27. prosinca 2023. godine obavijestio sve posjednike da svu svoju opremu trebaju dekontaminirati i/ili zbrinuti što je prije moguće, a najkasnije do kraja prvog tromjesečja 2025. godine

4.2. Provedene aktivnosti od siječnja 2024. do listopada 2024. godine

U 2024. godini prikupljeni su podaci sukladno obvezama navedenim u poglavlju 3. ovog Pregleda te su provedene aktivnosti sukladno Akcijskom planu²⁷ koje su prikazane u tablici 2.

²⁶ Dostupno na mrežnoj poveznici: https://isgo-portal.mingor.hr/sites/default/files/izvjesca/2024-01/Pregled%20podataka%20o%20gospodarenju%20otpadom%20koji%20sadr%C5%BEi%20PCB%20za%202022.%20verzija%201_FINAL.pdf

²⁷ Akcijski plan sadrži hodogram aktivnosti MZOZT u suradnji s DIRH-om, a nalazi se u dijelu koji se odnosi na OECD/LEGAL/0230 (Odluka-Preporuka Vijeća o daljnjim mjerama zaštite okoliša kontrolom polikloriranih bifenila) –

Tablica 2. Provedene aktivnosti u 2024. godini, sukladno Akcijskom planu

Aktivnost	Razdoblje	Provedena aktivnost
1.	I. kvartal 2024. godine	✓ Zaprimljena očitovanja posjednika s priloženim planom dekontaminacije ili zbrinjavanja opreme.
2.	II. kvartal 2024. godine	✓ Proveden inspekcijski nadzor kod posjednika koji nisu dostavili očitovanje s priloženim planom dekontaminacije /zbrinjavanja opreme i postupanje inspekcije naređivanjem mjere uklanjanja i zbrinjavanja PCB opreme.
3.	III. kvartal 2024. godine	✓ DIRH je u MZOZT dostavio izvješće o provedbi nadzora posjednika PCB opreme iz Akcijskog plana.
4.	III. kvartal 2024. godine	✓ Izrađeno Izvješće sa statusom listopad 2024, na temelju dostavljenih podataka posjednika i DIRH-a

U III. kvartalu 2024. godine izrađeno je i ovo nacionalno izvješće *Pregled podataka o gospodarenju otpadom koji sadrži PCB za razdoblje od 2023. do listopada 2024. godine*, a koje je s podacima istovjetno izvješću koje je izrađeno po aktivnosti br. 4. iz tablice 2.

Temeljem provedenih aktivnosti (1.-3.) prikazanih u tablici 2. utvrđeno je sljedeće:

- a) evidentiraju se četiri nova posjednika koja su predala na zbrinjavanje ukupno 0,75 tona PCB opreme²⁸, što ukazuje na povećanu svijest u RH o važnosti zbrinjavanja PCB opreme. Sukladno navedenom, ukupna količina PCB opreme u PCB Inventaru²⁹ uvećava se za ovih 0,75 tona PCB opreme,
- b) temeljem podataka ovlaštenih sakupljača o težini preuzetog otpadnog PCB-a i izjava posjednika tijekom 2023. i 2024. godine, utvrđena je korekcija težine PCB opreme kod osam posjednika³⁰. Sukladno navedenom, ukupna količina PCB opreme u PCB Inventaru umanjuje se za ukupno 3,40 tona PCB opreme,
- c) inspekcijskim nadzorom DIRH-a u 2024. godini kod osam posjednika³¹ nije zatečeno na lokaciji ukupno 75,11 tona PCB opreme, a također za navedeno su nadležni Trgovački sudovi dostavili su DIRH-u podnesak stečajnog upravitelja kojim izjavljuje da PCB oprema nije bila evidentirana u stečajnoj masi što predstavlja krajnju moguću instancu utvrđivanja statusa PCB opreme. Sukladno navedenom količina od 75,11 tona PCB opreme, koja je bila utvrđena preventivnom procjenom u PCB Inventaru 2009. godine, briše se iz PCB Inventara te se ukupna količina evidentirane PCB opreme u RH umanjuje za 75,11 tona,

pogledati na internetskoj poveznici:
<https://zdravlje.gov.hr/UserDocsImages/2024%20Objave/Akcijski%20plan%20za%20unaprje%20C4%91enje%20provedbe%20OECD%20pravnih%20instrumenata%20iz%20podru%20C4%8Dja%20rada%20CBC%20Odbora.pdf>.

²⁸ 0,30 tona Plastometalik d.o.o., Glavna ulica 52A, Mala Subotica; 0,25 tona MS Mobile d.o.o. (Prehrambena industrija Vindija d.d., Varaždin); 0,18 tona Davel d.o.o., Osijek (Vinarija Erdut d.o.o., Trg Branka Hercega 1, Erdut) i 0,02 tona Ministarstvo obrane RH, Trg kralja Petra Krešimira IV br. 1, Zagreb

²⁹ <https://isgo-portal.mingor.hr/hr/izvjesca-posebne-kategorije-otpada>

³⁰ Za Adria čelik d.o.o. - u stečaju (prije Željezara Split d.d.-u stečaju) sa 6,14 tona na 6,13 tona; za Impol-TLM d.o.o. (prije Adrial Plus d.o.o., TLM d.d.-u stečaju) sa 26,61 tona na 27,12 tona; za Općinu Šandrovac sa 0,47 tona na 0,38 tona; za Prima mobilis d.o.o. (prije Brestovac d.d.) sa 11,19 tona na 7,20 tona; za S Park Hrvatska d.o.o. sa 3,38 tona na 3,61 tona

³¹ Utvrđeno je da su ti svi posjednici u stečaju: 0,19 tona Bjelin d.o.o. (prijašnji posjednik Česma SP d.o.o., Drvena industrija u stečaju); 49,38 tona Dalit CORP d.d.-u stečaju; 2,6 tona DIOKI d.d.-u stečaju; 0,14 tona Ciglana Cerje Tužno d.o.o. (prijašnji posjednik IGM Ciglana Cerovlje d.o.o.-u stečaju); 16,94 tona Izoid d.o.o.-u stečaju (prijašnji posjednik Industrogradnja-Izoid d.o.o.); 4,32 tona PAGPLASTIKA d.d.-u stečaju; jedan dio evidentirane PCB opreme odnosno 0,55 tona Lepirac d.o.o. (prijašnji posjednik Podravina-Programat d.d.-u stečaju); 0,99 tona TEMPO d.d.-u stečaju (R.J. "Mehanizacija i P.G.M")

- d) temeljem inspekcijskih nadzora DIRH-a tijekom 2023. i 2024. godine i dostavljene dokumentacije u MZOZT utvrđeno je da pet posjednika³² posjeduju ukupno 30,79 tona opreme koja ne sadrži PCB. Nadalje sukladno navedenom količina od 30,79 tona PCB opreme, koja je bila utvrđena preventivnom procjenom u PCB Inventaru 2009. godine, briše se iz PCB Inventara te se ukupna količina evidentirane PCB opreme u RH umanjuje za 30,79 tona,
- e) u razdoblju 2023. do listopada 2024. godine predano je na zbrinjavanje ovlaštenim osobama u RH ukupno 33,21 tona PCB opreme od čega 9,75 tona (10 posjednika)³³ u 2023. godini, a 23,46 tona (10 posjednika)³⁴ u 2024. godini,
- f) kod jednog posjednika³⁵ vodilo se je 1,97 tona PCB opreme (2 transformatora) koji su u 2024. godini dekontaminirani te se nadalje navedena oprema (1,27 tona) vodi kao oprema koja je zbrinuta dekontaminacijom, a 0,70 tona otpadnog PCB ulja iz transformatora predano je na zbrinjavanje,
- g) Plan zbrinjavanja za ukupno 21,57 tona PCB opreme dostavila su četiri posjednika³⁶,
- h) nadalje, temeljem podataka o izvezenim količinama otpada iz evidencije o prekograničnom prometu otpada, MZOZT je evidentirao da u 2023. godini kao niti do listopada 2024. godine nije bilo izvoza otpada koji sadrži PCB. Tvrtka C.I.A.K. d.o.o. obavijestila je MZOZT da će od 42 tjedna 2024. godine početi izvoziti u Njemačku otpadni PCB sukladno dobivenim odobrenjima MZOZT-a.

³² 4,68 tona Crvena luka d.d. – utvrđeno temeljem izjave posjednika odnosno tvrtke Končar koja je instalirala transformator; 5,21 tona Oriolik d.d.; 0,16 tona Tušek d.o.o. (prijašnji posjednik Varteks Bednja d.o.o.) - utvrđeno temeljem inspekcijskog nadzora DIRH-a (pregled podataka sa metalnih pločica na opremi, podataka iz HEP-ove baze podataka i izjava vlasnika opreme); jedan dio evidentirane PCB opreme odnosno 4,00 tona Letina inox d.o.o., (prijašnji posjednik MTČ Tvornica čarapa d.d.-u stečaju) – utvrđeno temeljem dostavljenog dokumenta „Izvjestaj o stanju uređaja za kompenzaciju jalove snage“ tvrtke ERG d.o.o. Varaždin; 16,74 tona Iskra brodogradilište 1 d.o.o (prije NCP- Remontno brodogradilište Šibenik d.o.o.-u stečaju) - utvrđeno temeljem dostavljenog analitičkog mjerenja ovlaštenog laboratorija u Nastavnom zavodu za javno zdravstvo Dr. Andrija Štampar

³³ 1,32 tona 3. MAJ Brodogradilište d. d.; 6,13 tona C.I.O.S. Grupa d.o.o., OJ Kaštel Sućurac (prijašnji posjednik Adria čelik d.o.o. - u stečaju odnosno ranije Željezara Split d.d.); 0,51 t Letina inox d.o.o., (prijašnji posjednik MTČ Tvornica čarapa d.d.-u stečaju); 0,38 tona Općina Šandrovac; 0,106 tona Varteks d.d.; 0,55 tona Varteks odjeća d.o.o.; 0,302 tona Plastometalik d.o.o.; 0,25 tona MS Mobile d.o.o. (posjednik Prehrambena industrija Vindija d.d., Varaždin); 0,18 tona Davel d.o.o. (posjednik Vinarija Erdut d.o.o.); 0,02 tona Ministarstvo obrane RH, Zagreb

³⁴ 1,42 tona Čateks d.d.; 15,02 tona Impol-TLM d.o.o. (prijašnji posjednik Adrial Plus d.o.o., TLM d.d.-u stečaju); 0,87 tona C.I.A.K d.o.o. (prijašnji posjednik Keramika Modus d.o.o.); 1,25 tona Samoborka d.d.(prijašnji posjednik Keramika Modus d.o.o.-u stečaju); 0,29 tona Nekretnine breza d.o.o., (prijašnji posjednik Varteks d.d., lokacija Ivanec); 0,13 tona Lepirac d.o.o. (prijašnji posjednik Podravina-Programat d.d.-u stečaju); 0,6 tona Prima Commerce d.o.o. (prijašnji posjednik Tvornica traktora d.d.-u stečaju); 3,61 tona S Park Hrvatska d.o.o. (prijašnji posjednik Varteks d.d.); 0,26 tona Adria commodities d.o.o. (prijašnji posjednik TOZ Penkala International d.o.o.); 0,01 tona Zagrebački holding d.o.o., Podružnica ZET-PEiE

³⁵ C.I.A.K. d.o.o. (prijašnji posjednik Keramika Modus d.o.o.-u stečaju)

³⁶ 12,10 tona Impol-TLM d.o.o. (prijašnji posjednik Adrial Plus d.o.o., TLM d.d.-u stečaju) planira se predati na zbrinjavanje do 31.03.2025.; 7,2 t Prima mobilis d.o.o. (prijašnji posjednik BRESTOVAC d.d.-u stečaju) planira se predati na zbrinjavanje do 25.12.2024.; 1,964 tona Varteks d.d planira se predati na zbrinjavanje do 31.03.2025.; 0,31 tona Zagrebački holding d.o.o., Podružnica ZET-PEiE planira se predati na zbrinjavanje krajem 11. mjeseca 2024.

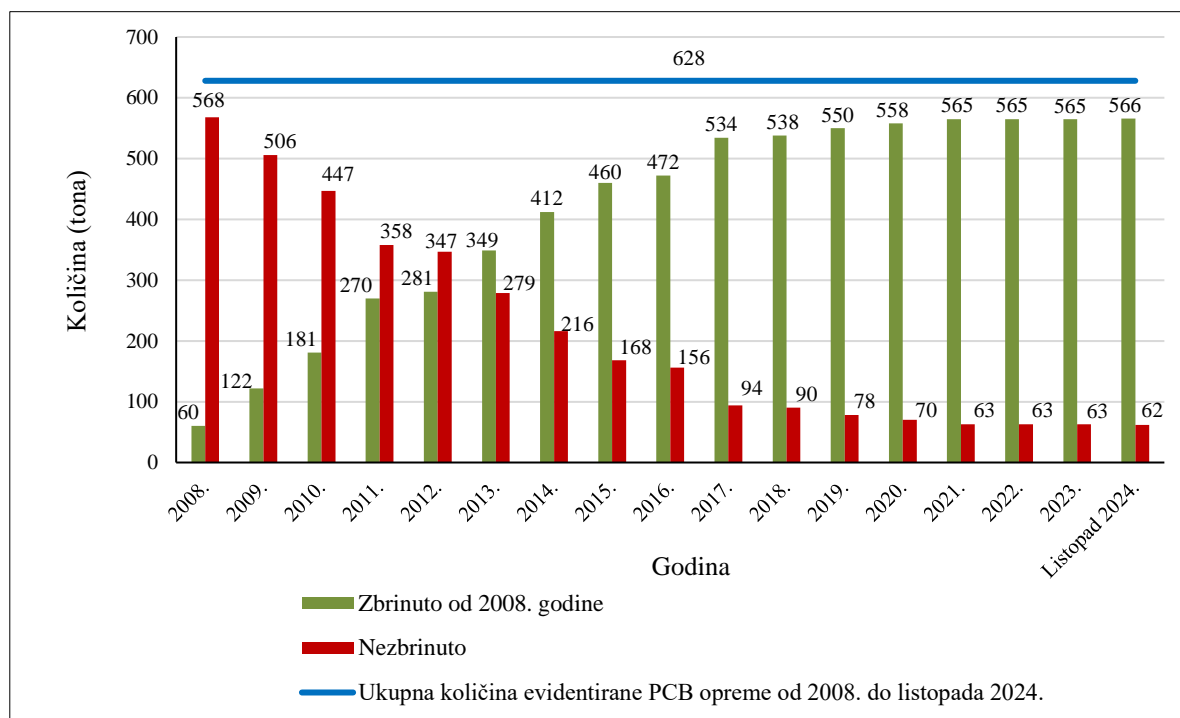
5. Status provedbe Pravilnika za razdoblje od 2008. do listopada 2024. godine

5.1. PCB oprema

Obradom provedenih aktivnosti iz poglavlja 4. ovog Pregleda, MZOZT je u listopadu 2024. godine utvrdio da je u razdoblju od 2008. do listopada 2024. godine evidentirano ukupno 628,03 tona PCB opreme (masa kondenzatora i transformatora uključujući ulja koja sadrže PCB-e) od čega je 566,17 tona³⁷ zbrinuto, a 61,86 tona je nezbrinuto (tablica 3., slika 1.).

Tablica 3. Pregled statusa PCB opreme u listopadu 2024. godine

PCB oprema evidentirana / zbrinuta / nezbrinuta	Količina (tona)
Ukupno evidentirano u listopadu 2024. godine	628,03 tona
Ukupno zbrinuto do listopada 2024. godine	566,17 tona
Ukupno nezbrinuto do listopada 2024. godine	61,86 tona
	<i>(40,29 tona³⁸ posjednici predali ovlaštenim osobama u RH – sakupljačima – čeka se izvoz)</i>
	<i>(za 21,57 tona posjednici dostavili Plan zbrinjavanja)</i>

Slika 1. Količina PCB opreme, evidentirano / zbrinuto / nezbrinuto, po godinama, od 2008. do listopada 2024. godine

³⁷ 1,27 tona (2 transformatora) zbrinuta su dekontaminacijom, a ostalih 564,90 tona odnosi se na otpadni PCB (transformatori i kondenzatori) koji je izvezen na zbrinjavanje izvan RH.

³⁸ 7,08 tona PCB opreme (KB 16 02 09*) je predano u 2022. godini, a 33,21 tona (KB 16 02 09*) je predano od siječnja 2023. do listopada 2024. godine, a ona će nakon izvoza na obradu izvan RH imati status zbrinute PCB opreme

Kako u RH nema odgovarajućih postrojenja za obradu otpadnog PCB-a on se mora izvoziti na obradu izvan države. Zbog toga se u Inventaru PCB oprema kao i ostali predmeti, materijali ili tekućine koje sadrže ili su onečišćene PCB-om, koje su posjednici predali ovlaštenim osobama u RH – sakupljačima, evidentiraju kao zbrinuti nakon što su izvezeni na obradu izvan RH. U Inventaru se pod zbrinutom PCB opremom vodi i ona oprema koja je dekontaminirana.

Od siječnja 2022. pa do kraja 2023. godine nije bilo izvoza PCB opreme te se zbog toga u navedenom razdoblju pod zbrinutom PCB opremom vodi ista količina koja je bila u prosincu 2021. godine odnosno 564,90 tona. Obzirom da je u 2024. godini zbrinuto dekontaminacijom 1,27 tona PCB opreme (2 transformatora), sa stanjem listopad 2024. godine u PCB Inventaru se vodi da je zbrinuto 566,17 tona PCB opreme.

5.2. Ostali predmeti, materijali ili tekućine koje sadrže ili su onečišćene PCB-om

U razdoblju od 2008. do prosinca 2021. godine zbrinuto je ukupno 75,70 tona otpadnih predmeta, materijala ili tekućina koje sadrže ili su onečišćene PCB-om (ostali otpadni PCB)³⁹. Evidentirano je da je u razdoblju od siječnja 2022. godine pa do listopada 2024. godine predano ovlaštenim osobama u RH – sakupljačima ukupno 0,90 tona tekućina koje sadrže ili su onečišćene PCB-om (20 tona⁴⁰ u 2022. godini, a 0,70 tona⁴¹ od siječnja 2023. godine do listopada 2024. godine) i čeka se izvoz. Navedene količine će nakon izvoza na obradu izvan RH imati status zbrinutih tekućina koje sadrže ili su onečišćene PCB-om.

³⁹ KB 13 01 01*, KB 13 03 01*, KB 16 01 09*, KB 16 02 10* i KB 17 09 02*

⁴⁰ KB 13 03 01* (Ministarstvo obrane RH)

⁴¹ 0,70 tona otpadnog PCB ulja iz dva dekontaminirana transformatora (C.I.A.K. d.o.o.)

6. Zaključak

PCB oprema i ostali predmeti, materijali ili tekućine koje sadrže ili su onečišćene PCB-om koje su posjednici predali na zbrinjavanje potrebno je zbrinuti obradom u odgovarajućim postrojenjima, a obzirom na to da RH nema postrojenja za obradu ove vrste otpada, taj otpadni PCB se mora izvoziti na zbrinjavanje izvan države. Ovlaštene tvrtke nakon dobivanja pisanog odobrenja od MZOZT-a, sakupljeni otpad izvoze na obradu izvan RH.

PCB oprema i tekućine koje sadrže ili su onečišćene s PCB-om koja je predana na zbrinjavanje evidentira se kao zbrinuta nakon što je izvezena na obradu izvan RH. Pod zbrinutom PCB opremom vodi se i ona oprema koja je dekontaminirana.

Preventivno procijenjena količina PCB opreme u Inventaru do prosinca 2022. godine iznosila je 737,28 tona. Temeljem inspekcijskih nadzora DIRH-a u 2023. i 2024. godini, ta se količina umanjuje za 75,11 tona koje nisu zatečene na lokaciji. Za navedeno su nadležni Trgovački sudovi dostavili DIRH-u podnesak stečajnog upravitelja kojim izjavljuje da PCB oprema nije bila evidentirana u stečajnoj masi što predstavlja krajnju moguću instancu utvrđivanja statusa PCB opreme. Nadalje, preventivno procijenjena količina PCB opreme u Inventaru do prosinca 2022. godine, temeljem inspekcijskih nadzora DIRH-a u 2023. i 2024. godini kao i temeljem dostavljene dokumentacije posjednika u MZOZT, umanjuje se za dodatnih 30,79 tona opreme za koju je utvrđeno da ne sadrži PCB. Također, kod ažuriranja težine PCB opreme, umjesto podataka procijenjenih Inventarom / izjavama posjednika, u obzir su kao realni podaci o težini opreme uzeti podaci koju su ovlaštene sakupljači utvrdili vaganjem PCB opreme prilikom preuzimanja iste od posjednika. U 2024. godini dekontaminirana su dva transformatora - posjednik će ih i dalje koristiti, a ti transformatori (1,27 tona) se nadalje u Inventaru vode pod opremom koja je zbrinuta dekontaminacijom, a otpadno PCB ulje (0,70 tona) koje je bilo u transformatorima predano je na zbrinjavanje.

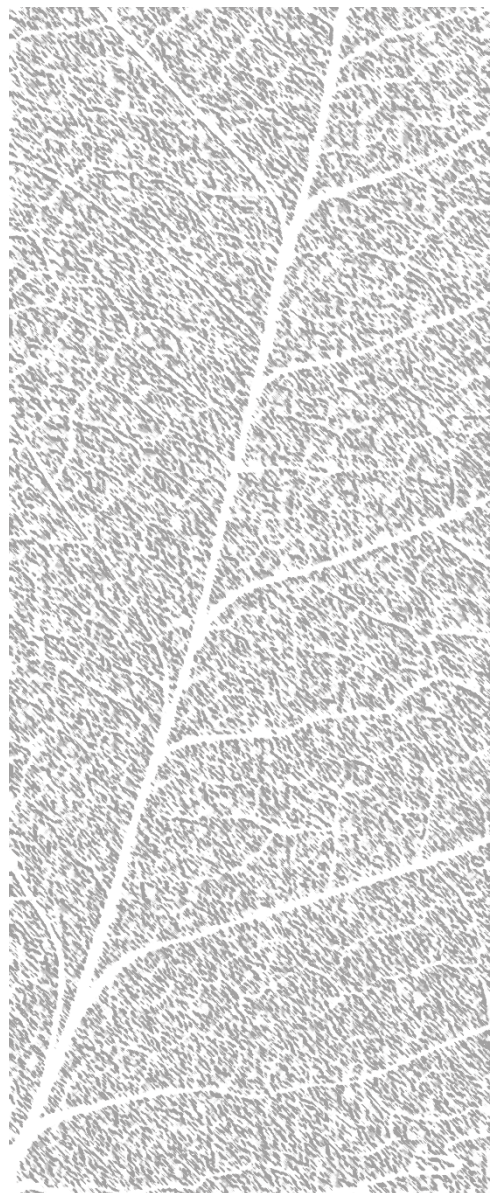
Naposljetku, u 2023. godini evidentirana su i četiri nova posjednika koja su predala na zbrinjavanje ukupno 0,75 tona PCB opreme.

Uslijed provedenih ranije navedenih aktivnosti DIRH-a u suradnji s MZOZT-om tijekom 2023. i 2024. godine, utvrđeno je da količina PCB opreme u RH u listopadu 2024. godine iznosi 628,03 tone, a ne 737,28 tona kako se je vodilo u PCB Inventaru do prosinca 2022. godine.

U razdoblju od 2008. do listopada 2024. godine od ukupno 628,03 tona evidentirane PCB opreme zbrinuto je 90,15 % (566,17 tona), a nezbrinuto je još 9,85 % (61,86 tona).

Od 61,86 tona nezbrinute PCB opreme 65,13 % (40,29 tona) predano je ovlaštenim osobama i čeka zbrinjavanje, a za 34,87 % (21,57 tona) je dostavljen Plan zbrinjavanja.

Nadalje, u razdoblju od 2008. do listopada 2024. godine zbrinuto je ukupno 75,70 tona otpadnih predmeta, materijala ili tekućina koje sadrže ili su onečišćene PCB-om. U razdoblju od siječnja 2022. godine pa do listopada 2024. godine predano na zbrinjavanje ukupno 0,90 tona tekućina koje sadrže ili su onečišćene PCB-om.

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo zaštite okoliša
i zelene tranzicije

Radnička cesta 80/7, 10000 Zagreb
Tel + 385 1 4886 840